

Het Parool

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!
25-01-2019

vrijdag 25 januari 2019 - 2 minuten lezen

Spookstadje op Spitsbergen

WINTERREISE CEVDET EREK, AXEL HÜTTE, ALI KAZMA, ANDREI ROITER EN EDWIN ZWAKMAN
Waar Akinci, Lijnbaansgracht 317 Te zien t/m 9/3

KEES KEIJER

Een schommel waait zachtjes heen en weer. Vogels hebben zich genesteld in een houten gebouw. Schuimrubber steekt door de bekleding van een rood stoeltje en daarachter hangen papieren kerstboompjes op een bruin jarenzeventigbehangetje.

De Turkse kunstenaar Ali Kazma maakte een korte video waarin een spookstadje op het eiland Spitsbergen figureert. Mensen ontbreken, maar de sporen van menselijke aanwezigheid zijn overal voelbaar.

Het gaat om Pyramiden, een mijnwerkersstadje dat in de communistische tijd door Rusland werd gesticht. Vandaar de beelden van Lenin en Stalin, de typisch communistische architectuur waarin grandeur en troosteloosheid hand in hand gaan. De beelden van het verlaten stadje doen denken aan Pripjat, waar de complete bevolking na de kernramp van Tsjernobyl halsoverkop moest vertrekken. De verf bladdert nu van de muren, tegels in opgedroogde zwembaden laten los.

De architectuur die Kazma laat zien, geeft een beeld van een verdwenen cultuur, omgeven door een spectaculaire natuur met besneeuwde bergen en gletsjers. Het stadje is een tijdcapsule, maar is tegelijkertijd ook onderhavig aan de seizoenen. Twee vormen van tijd lijken met elkaar te botsen: de tijd die doorloopt knaagt langzaam aan de tijd die stilstaat.

Het werk is onderdeel van Winterreise, een groepstentoonstelling bij Akinci die genoemd is naar gedichten van Wilhelm Müller, in 1827 op

muziek gezet door Franz Schubert. De tekst gaat over een jongeman die op reis gaat door een winterlandschap. Hij probeert zijn liefdesverdriet te overwinnen. Zijn gemoed varieert tussen triest en dieptriest.

Evenals Kazma visualiseert ook Cevdet Erek verschillende vormen van tijd. Erek heeft een boomstam zo verzaagd dat een soort liniaal is ontstaan. De onderverdeling is echter niet in centimeters, maar in de jaarringen van het hout. De liniaal laat de afstand zien tussen 1914 en 2014. Honderd jaar, onderverdeeld in honderd ongelijke stukjes.

Erek presenteert ook een groot videoscherm waarop een haardvuur brandt. Het werk werd voor een wintertentoonstelling in Kassel gemaakt. De duur van de tentoonstelling wordt afgemeten aan het aantal houtblokken dat in een kachel werd verbrand. Erek heeft er nog een lome beat aan toegevoegd, wat het ritme van de tijd benadrukt.

Andrei Roiter is vertegenwoordigd met twee schilderijen met stapelingen van vormen. Ogenschijnlijk abstracte doeken, maar de titels verraden ecologische thema's. Op het ene schilderij drukt een grote witte plak als een loden last op de andere lagen, waarmee de suggestie van een smeltend brok ijs wordt gewekt. Het andere werk is een toekomstvisioen waarin de menselijke beschaving wordt bedekt door enkele aardlagen.